

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dn. 18 czerwca 2018 r.

NK-KE.431.16.2018.MJW

Pan

Walery Czarnecki

Starosta Lubański

Wystąpienie Pokontrolne

W dniach od 15 do 17 maja 2018 r. na podstawie przepisów art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 2234) oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. nr 185, poz. 1092) i imiennych upoważnień Wojewody Dolnośląskiego z dnia 24 kwietnia 2018 r. nr 28 i 29 kontrolerzy z Wydziału Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu inspektor wojewódzki Marta Jodłowska – Wrona, przewodnicząca zespołu kontrolnego oraz inspektor wojewódzki Damian Wawrzyniak, członek zespołu kontrolnego, przeprowadzili w Starostwie Powiatowym w Lubaniu z siedzibą przy ul. Mickiewicza 2, 59-800 Lubań, kontrolę problemową w trybie zwykłym w przedmiocie realizacji zadania z zakresu administracji rządowej polegającego na organizacji na terenie powiatu lubańskiego, zwanego dalej Powiatem, punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej, na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2030), zwanej dalej Ustawą.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 11 grudnia 2017 r. *Planem kontroli na I półrocze 2018 r.* (sygn. NK- KE.430.9.2017.DD).

Przedmiotem kontroli było przygotowanie organizacyjne Powiatu do wykonania zadania, a także zgodność lokali, w których usytuowane są punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, z przepisami prawa. Ponadto kontroli podlegała realizacja obowiązków informacyjnych oraz dokumentowanie udzielanych porad prawnych.

Okres objęty kontrolą obejmował czas od dnia 1 września 2015 r. do dnia kontroli.

Kontrola została wpisana w książce kontroli pod nr 5/2018 r.

Funkcję Starosty Lubańskiego w okresie objętym kontrolą pełnił Pan Walery Czarnecki¹.

Zadania będące przedmiotem kontroli są realizowane przez Panią Małgorzatę Zahnd – Sekretarza Powiatu Lubańskiego², Panią Monikę Przekop – Zastępcę Naczelnika Wydziału Spraw Społecznych i Rozwoju Starostwa Powiatowego w Lubaniu³, Panią Katarzynę Zubiak specjalistę w Wydziale Spraw Społecznych i Rozwoju Starostwa Powiatowego w Lubaniu⁴.

Podział zagadnień składających się na przedmiot kontroli pomiędzy ww. osoby jest następujący:

- Pani Małgorzacie Zahnd – powierzono zadanie dotyczące nieodpłatnej pomocy prawnej w zakresie organizacji punktu zlokalizowanego w Starostwie Powiatowym w Lubaniu;
- Pani Katarzynie Zubiak – powierzono zadanie w zakresie przeprowadzania otwartych konkursów ofert dotyczących realizacji zadania zleconego z zakresu administracji rządowej dla organizacji pozarządowych, na prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie Powiatu Lubańskiego;
- Pani Monice Przekop – powierzono zadanie w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej dotyczące nadzoru i kontroli poprawności przeprowadzenia otwartych konkursów ofert na powierzenie realizacji zadania zleconego z zakresu administracji rządowej dla organizacji pozarządowych dotyczącego prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie Powiatu Lubańskiego.

[dowód: akta kontroli str.: 38 - 57]

W dniu 5 czerwca 2018 r. Staroście Lubańskiemu doręczono projekt wystąpienia pokontrolnego sporządzony dnia 1 czerwca 2018 r. Do ustaleń zawartych w niniejszym dokumencie nie złożono zastrzeżeń. Treść wystąpienia pokontrolnego, mając na uwadze powyższe oraz przepis art. 46 ust. 1 oraz ust. 3 pkt 1 i pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, obejmuje treść projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 1 czerwca 2018 r. oraz zalecenia dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej oraz termin na poinformowanie o podjętych w związku z ww. zaleceniami działaniach lub o przyczynach ich niepodjęcia.

W związku z powyższym przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne zgodnie z dyspozycją art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej.

---

¹ Pan Walery Czarnecki został wybrany Starostą Powiatu Lubańskiego Uchwałą Rady Powiatu Lubańskiego z dnia 28 listopada 2014 r. Nr 1/3/2014.

² Zakres czynności Pani Małgorzaty Zahnd, obowiązujący od dnia 1 sierpnia 2016 r., zatwierdzony w dniu 1 lipca 2016 r. przez Starostę Lubańskiego.

³ Zakres czynności Pani Moniki Przekop, zatwierdzony w dniu 16 marca 2015 r. przez Starostę Lubańskiego.

⁴ Zakresy czynności Pani Katarzyny Zubiak, zatwierdzone w dniach 16 marca 2015 r., 31 października 2017 r. i 2 maja 2018 r. przez Starostę Lubańskiego (szt. 3).

Wykonywanie zadania przez podmiot kontrolowany – tj. Starostę Lubańskiego oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami. Przedmiotowej oceny dokonano w oparciu o następujące ustalenia w zakresie zagadnień objętych kontrolą.

I. Organizacja punktów nieodpłatnej pomocy prawnej.

Na terenie Powiatu Lubańskiego utworzono dwa punkty udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej zgodnie z art. 8 ust. 2 w zw. z art. 20 ust. 4 Ustawy.

W toku przeprowadzonej kontroli wezwano Sekretarza Powiatu Lubańskiego do wskazania czy w okresie nią objętym do Starostwa wpłynęły jakiekolwiek skargi lub wnioski w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej, w rozumieniu działu VIII ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257 ze zm.), zwana dalej k. p. a. W pkt 1 wyjaśnień Starosty Powiatu Lubańskiego z dnia 24 maja 2018 r.⁵ wskazano, iż do Urzędu nie wpłynęły, ani skargi, ani wnioski dotyczące kontrolowanego zagadnienia.

[dowód: akta kontroli str. 33, 453]

Na podstawie art. 8 ust. 1 Ustawy zadanie polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej powiat realizuje w porozumieniu z gminą. W wyniku kontroli stwierdzono, iż Powiat Lubański zawierał porozumienia na lata 2016, 2017, 2018 z Gminą Świeradów - Zdrój⁶. Porozumienia zawierały elementy określone w art. 9 ust. 1 pkt 1-3 Ustawy.

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy ocenić pozytywnie gotowość powiatu do realizacji przedmiotowego zadania, a także zastosowanie się do przepisu art. 9 ust 1 Ustawy. Należy podkreślić, iż zawarte porozumienie pomiędzy Powiatem Lubańskim, a Gminą Świeradów Zdrój, umożliwi łatwiejszy dostęp do skorzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej mieszkańcom Gmin Świeradów Zdrój i Leśna. W toku kontroli Starosta Lubański złożył wyjaśnienia;

„Gminę z którą zawarto porozumienie wytypowano na podstawie analizy dostępności mieszkańców powiatu do nieodpłatnej pomocy prawnej. Z uwagi na liczbę mieszkańców wzięto pod uwagę Gminę Leśna oraz ze względu na najdalszą odległość do Lubania - Gminę Świeradów-Zdrój. Gmina Leśna powiadomiła w piśmie z 21.09.2015 r., że nie posiada lokalu spełniającego wymagania określone ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej. Natomiast burmistrz Świeradowa -Zdroju wyraził wolę zawarcia porozumienia oraz zapewnił odpowiednie warunki lokalowe.”

[dowód: akta kontroli str. 454]

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż na terenie Powiatu Lubańskiego funkcjonują dwa punkty nieodpłatnej pomocy prawnej⁷. Pierwszy punkt nieodpłatnej pomocy prawnej jest prowadzony przez Powiat Lubański, drugi punkt prowadzi organizacja pozarządowa⁸. W przypadku drugiego punktu zlokalizowanego na terenie Gminy Świeradów

⁵ Sygn. SE 170.1.2018 oraz SR 170.1.2018, zwane dalej wyjaśnieniami z dnia 24 maja 2018 r.

⁶ Na Powiat Lubański składa się siedem gmin tj. Miasto Lubań, Świeradów- Zdrój, Leśna, Olszyna, Lubań, Siekierzyn i Platerówka.

⁷ Harmonogram funkcjonowania punktów nieodpłatnej pomocy prawnej określony został w pkt II niniejszego projektu wystąpienia pokontrolnego tyt. Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej.

⁸ Stowarzyszenie Wsparcie, Informacja Rozwój KRS 0000381818, ul. Stefana Batorego 8, 56-200 Góra

Zdrój nieodpłatna pomoc prawna jest udzielana w lokalu gminnym, pięć razy w tygodniu. Należy wskazać, iż ustawodawca na gruncie przedmiotowego aktu normatywnego przewidział wyłącznie możliwość lokalizacji punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w lokalach powiatowych (art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz art. 9 ust. 2 pkt 1 Ustawy) lub lokalach gminnych, w których pomoc prawna jest świadczona na podstawie porozumień, o których mowa w art. 9 ust. 1 Ustawy, zawieranych pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, iż umiejscowienie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej przez Powiat Lubański nastąpiło prawidłowo, zgodnie z ww. Ustawą.

[dowód: akta kontroli str. 333-345]

W toku czynności kontrolnych ustalono, iż Powiat corocznie zawiera w terminie, tj. zgodnie z przepisami art. 26 ust. 2 oraz art. 10 ust. 2 zdanie pierwsze Ustawy, porozumienia w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej z Radą Okręgową Izby Radców Prawnych w Wałbrzychu oraz z Okręgową Radą Adwokacką z siedzibą w Wałbrzychu. Przedmiotowe porozumienia zawierały wszystkie elementy określone w art. 10 ust. 1 pkt 1-4 Ustawy, a o ich zawarciu poinformowano Wojewodę Dolnośląskiego zgodnie z postanowieniami art. 10 ust. 3 Ustawy. Należy ocenić pozytywnie realizowanie przepisów ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej w ww. zakresie.

[dowód: akta kontroli str. 77 -99]

Jednakże w toku kontroli stwierdzono, iż na 2016 r. Okręgowa Izba Radców Prawnych w Wałbrzychu, nie przedstawiła w terminie imiennego wykazu radców prawnych wyznaczonych do udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej.

Z wyjaśnień Okręgową Izby Radców Prawnych z dnia 24 maja 2018 r. przedstawionych przez Starostę Lubańskiego wynika, iż powodem nie dotrzymania ustawowego terminu przez ww. podmiot były sprawy organizacyjne związane z podpisaniem porozumienia oraz naborem radców prawnych.

[dowód: akta kontroli str. 458]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż zgodnie z art. 6 ust. 1 Ustawy w punktach prowadzonym przez Powiat adwokaci oraz radcy prawni udzielali nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie umów zawartych z Powiatem. Należy ocenić pozytywnie, iż przy zawieraniu przedmiotowych umów nie naruszono terminu określonego w art. 26 ust. 2 Ustawy. Umowy zawierały elementy określone w art. 6 ust. 2 pkt 1-2 i 4-7 Ustawy.

[dowód: akta kontroli str. 100 - 108]

W toku czynności kontrolnych zweryfikowano prawidłowość przeprowadzenia otwartych konkursów ofert, w celu wyłonienia organizacji pozarządowej, która poprowadzi punkt nieodpłatnej pomocy prawnej⁹, odpowiednio w roku: 2016, 2017 oraz 2018. W wyniku powyższej analizy stwierdzono, iż każdorazowo Powiat Lubański, zgodnie z postanowieniami przepisu art. 11 ust. 2 i 2 Ustawy – wyłonił w otwartym konkursie ofert organizację Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój”¹⁰ i powierzył jej prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej.

---

⁹ Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzony przez organizację pozarządową mieści się w Świeradowie Zdroju.

¹⁰ Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój” ul. Stefana Batorego 8, 56-200 Góra, KRS nr 0000381818.

Przedmiotowe postępowania konkursowe zostały przeprowadzone oraz udokumentowane zgodnie z wymogami przepisów art. 13-16, art. 18a i art. 19 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 723), zwaną dalej u. d. p. p.w. oraz zostały zakończone w terminach określonych w art. 26 ust. 4 i art. 11 ust. 12 pkt 1 Ustawy, co należy ocenić pozytywnie.

[dowód: akta kontroli str. 109 -304]

Według udostępnionej kontrolerowi dokumentacji, w 2015 łącznie wpłynęło w terminie¹¹ pięć ofert konkursowych, w tym trzy złożone przez stowarzyszenia tj. Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój”¹², Bezpieczny Dom, Pegaz oraz dwie fundacje tj. Honeste Vivere i Wspierania Inicjatyw Lokalnych Probus. Wszystkie oferty konkursowe przeszły pozytywnie weryfikację formalną. W art. 11 ust. 1 pkt u. d. p. p.w.¹³ określono, iż „*Organy administracji publicznej powierzają (...) realizację zadań publicznych organizacjom pozarządowym (...), prowadzącym działalność statutową w danej dziedzinie*”. Kontrola wykazała, iż w odpisach z Krajowego Rejestru Sądowego dołączonych do dwóch ofert realizacji zadania publicznego złożonych przez Stowarzyszenie Pegaz i Fundację Wspierania Inicjatyw Lokalnych Probus, nie zamieszczono informacji, iż organizacja pozarządowa prowadzi działalność statutową w dziedzinie pomocy prawnej. Oferta, zgłoszona przez organizację pozarządową, która nie prowadzi działalności statutowej w przedmiotowej dziedzinie, nie powinna być dopuszczona do drugiego etapu konkursu polegającego na weryfikacji merytorycznej, natomiast winna być odrzucona na etapie weryfikacji formalnej przez komisję konkursową. Z uwagi na powyższe kontrolerzy zwrócili się do Sekretarza Powiatu Lubańskiego z wnioskiem¹⁴ o wyjaśnienie zaistniałego stanu faktycznego wraz z ustaleniem ewentualnych przyczyn ww. nieprawidłowości. Starosta Lubański złożył wyjaśnienia o następującej treści:

„(...) z dotychczasowego doświadczenia jakie wykazała Fundacja Wspierania Inicjatyw Lokalnych Probus wynikało, że prowadziła ona liczne przedsięwzięcia skierowane do różnych grup, a w szczególności do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz organizacji pozarządowych związanych z doradztwem prawnym. W odpisie KRS Fundacji za cel wskazano w punktach: 1) pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób, 2) działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, 3) działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, 4) upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, 5) upowszechnianie i ochrona praw konsumentów. Jednocześnie nadmieniam, iż Komisja Konkursowa dokonała analizy zapisów statutu fundacji, z którego wynikało że spełnia ona wszelkie przesłanki, aby móc uczestniczyć w otwartym konkursie ofert. W par. 7 pkt 31 statutu fundacji wskazano „udzielenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego”, w pkt 32

¹¹ Termin na złożenie ofert określony w ogłoszeniu konkursowym upływał w dniu 6 listopada 2015 r. Wszystkie oferty złożone w przedmiotowym konkursie wpłynęły do Starostwa Powiatowego w Lubaniu w ostatnim dniu wyznaczonego terminu tj. 6 listopada 2015 r.

¹² Oferta Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój” została wybrana w konkursie przeprowadzonym w 2015 r., ponieważ spełniała wszystkie wymagania formalne i merytoryczne.

¹³ Tj. z dn. 7 lutego 2018 r. Dz. U. z 2018 r. poz. 450.

¹⁴ Wezwanie skierowane do Sekretarza Powiatu Lubańskiego o udzielenie wyjaśnień z dnia 17 maja 2018 r.

„udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększenie świadomości prawnej społeczeństwa”.

„Z dotychczasowego doświadczenia jakie wskazało Stowarzyszenie Pegaz wynikało, że prowadziła ona liczne projekty dotyczące punktów informacji prawno-obywatelskich. (...)W odpisie KRS Stowarzyszenia za cel wskazano w punktach: 1) wspierania i upowszechniania rozwoju przedsiębiorczości, 2) aktywizacji zawodowej kobiet i młodzieży i osób niepełnosprawnych, 3) przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu we wszystkich grupach społecznych, 4) wspierania organizacji pozarządowych i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, 5) prowadzenie działalności związanej z wyszukiwaniem miejsc pracy i pozyskiwaniem pracowników, obejmującą działalność w zakresie pozyskiwania ofert pracy, poszukiwania pracowników oraz kierowania ich do pracy, prowadzenie agencji pracy tymczasowej i działalności związanej z udostępnianiem pracowników (...)”

[dowód: akta kontroli str.454 – 455]

W par. III ust. 9 ogłoszenia konkursowego¹⁵ wskazano załączniki do oferty tj. zgodny z aktualnym stanem faktycznym i prawnym aktualny odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego, innego rejestru lub ewidencji (kopia), potwierdzenie posiadania co najmniej dwuletniego doświadczenia w wykonywaniu zadań wiążących się z udzielaniem porad prawnych lub informacji prawnych, zawarte umowy lub promesy ich zawarcia z adwokatem, radcą prawnym, doradcą podatkowym lub osobą określoną w art. 11 ust. 3 Ustawy, pisemne zobowiązanie do zapewnienia poufności w związku z udzieleniem nieodpłatnej pomocy prawnej i jej udokumentowania, zobowiązanie do zapewnienia profesjonalnego i rzetelnego udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, w szczególności, gdy zachodzi konflikt interesów. Powyższe wyliczenie zawierało katalog zamknięty. W dokumentacji przedstawionej kontrolerom, odpisy z Krajowego Rejestru Sądowego Fundacji Probus oraz Stowarzyszenia Pegaz, znajdujących się w załączeniu ofert konkursowych, nie wskazywały, iż organizacje pozarządowe prowadzą działalność statutową w danej dziedzinie. Z cyt. powyżej wyjaśnień złożonych przez Starostę Lubańskiego, wynika, iż Komisja Konkursowa dokonywała analizy zapisów statutowych przedmiotowych organizacji pozarządowych. Wskazać należy, iż statut organizacji pozarządowych, zgodnie z par. III ust. 9 ogłoszenia konkursowego, nie znajdował się na liście obligatoryjnych załączników do oferty. W ocenie kontrolerów, w związku z nieostrym określeniem działalności statutowej w opisach z Krajowego Rejestru Sądowego przedmiotowych organizacji pozarządowych (nie wskazujące działalności związanej z pomocą prawną), Komisja Konkursowa dokonała analizy zapisów statutowych ww. organizacji. Zatem dopiero po analizie zapisów statutowych, komisja mogła stwierdzić, iż przedmiotowe organizacje spełniają przesłanki uczestnictwa z konkursie. Jeśli z załączonych do ogłoszenia konkursowego dokumentów wynikałoby wprost, iż organizacje pozarządowe prowadzą działalność statutową w przedmiotowej dziedzinie, Komisja Konkursowa nie musiałaby zapoznawać się ze statutem organizacji.

[dowód: akta kontroli str. 109 – 176]

Z uwagi na powyższe należy stwierdzić, iż Komisja Konkursowa dołożyła wszelkich starań, w celu sprawdzenia czy faktycznie organizacje pozarządowe spełniają przesłanki do uczestnictwa w otwartym konkursie ofert. W aktach przedstawionych kontrolerom,

---

¹⁵ Załącznik nr 1 do uchwały nr 139/2015 Zarządu Powiatu Lubańskiego z dnia 16 października 2015 r.

dotyczących oferty Fundacji Probus i Stowarzyszenia Pegaz nie było kopii statutowych organizacji. Zatem jeśli dokumenty przedstawione jako załączniki do oferty konkursowej nie określały wprost statutowej działalności organizacji w przedmiotowej dziedzinie, to Komisja Konkursowa winna odrzucić oferty podczas dokonywania weryfikacji formalnej.

Na uwagę zasługuje fakt, iż w 2016 r. wpłynęło do Starostwa łącznie pięć ofert konkursowych w tym trzy stowarzyszenia tj. Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój”¹⁶ z siedzibą w Górze, „Wrocławskie Centrum Mediacji”¹⁷ z siedzibą we Wrocławiu, „Wsparcia Obywatelskiego *Jacy-Tacy*” z siedzibą w Krakowie oraz dwie fundacje „W służbie wsi” z siedzibą we Wrocławiu i *Togatus Pro Bono*¹⁸ z siedzibą w Olsztynie. Jak wynika z dokumentacji przedstawionej kontrolerowi, oferty następujących organizacji pozarządowych prawidłowo zostały dopuszczone do weryfikacji merytorycznej, tj. dwóch stowarzyszeń Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój” oraz Wsparcia Obywatelskiego „*Jacy-Tacy*” oraz jednej fundacji „W Służbie Wsi”. Pozostałe oferty organizacji nie spełniły wymogów formalnych i zostały odrzucone przez komisję konkursową.

[dowód: akta kontroli str. 177 – 253]

W 2017 r. wpłynęły do Starostwa łącznie cztery oferty konkursowe złożone przez dwie fundacje tj. „*Togatus Pro Bono*” z siedzibą w Olsztynie (data wpływu: 21 listopada 2017 r.), „W służbie wsi” z siedzibą we Wrocławiu (data wpływu: 20 listopada 2017 r.) oraz dwa stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój”¹⁹ z Góry (data wpływu: 6 listopada 2017 r.) i „Bezpieczny Dom” z Kielc (data wpływu: 22 listopada 2017 r.). Oferta Stowarzyszenia „Bezpieczny Dom” została odrzucona, z powodu złożenia jej po terminie²⁰ określonym w ogłoszeniu konkursowym. Pozostałe organizacje pozarządowe przeszły pomyślnie etap weryfikacji formalnej i zostały rozpatrzone przez komisję konkursową pod względem merytorycznym.

[dowód: akta kontroli str. 254 – 304]

Postępowanie kontrolne wykazało, iż organizacja pozarządowa Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój” w toku przeprowadzonych konkursów w latach 2015, 2016, 2017 spełniała kryteria określone w art. 11 ust. 6 Ustawy.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż wybrana organizacja pozarządowa załączyła do ofert, zgodnie z przepisem art. 11 ust. 6 pkt 2 Ustawy, promesy zawarcia umów z osobą uprawnioną do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej. Należy wskazać, iż w przypadku nie załączenia przez zwycięską organizację pozarządową umów z adwokatami lub radcami prawnymi, Starosta powinien przed zawarciem umowy z przedmiotową organizacją zweryfikować fakt zawarcia przez organizację umów o udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej z osobami uprawnionymi do jej świadczenia. Powyższy obowiązek wynika z przepisu art. 11 ust. 9 zdanie pierwsze Ustawy. Umowa nr 231/2016 pomiędzy powiatem a organizacją pozarządową o powierzenie realizacji zadania publicznego w zakresie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie Powiatu Lubańskiego, została zawarta w dniu 20 grudnia 2016 r.

---

¹⁶ Oferta Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój” została wybrana w konkursie przeprowadzonym w 2016 r., z powodu spełnienia wszystkich wymogów formalnych i merytorycznych.

¹⁷ Oferta Wrocławskiego Centrum Mediacji została odrzucona w konkursie przeprowadzonym w 2016 r. z przyczyny formalnej tj. braku poświadczenia za zgodność kopii statutu organizacji.

¹⁸ Oferta Fundacji *Togatus Pro Bono* została odrzucona w konkursie przeprowadzonym w 2016 r. z przyczyny formalnej tj. braku pełnego wydruku kalkulacji kosztorysu.

¹⁹ Oferta Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój” została wybrana w konkursie w 2017 r. ponieważ, spełniała wszystkie wymagania formalne i merytoryczne.

²⁰ Termin na złożenie ofert określony w ogłoszeniu konkursowym upływał w dniu 21 listopada 2017 r.

Natomiast umowa pomiędzy organizacją pozarządową a Kancelarią Radcy Prawnego i Adwokata J.S-H i P. H. S. C. reprezentowaną przez adwokata Pana P. H., została zawarta w dn. 28 grudnia 2016 r. w Górze. Oznacza to, iż ww. umowa pomiędzy organizacją pozarządową a ww. kancelarią prawną, została zawarta osiem dni po terminie, podpisania umowy między powiatem a organizacją pozarządową. W odpowiedzi na powyższe, Starosta Lubański przesłał wyjaśnienia²¹ złożone przez Wiceprezesa Zarządu Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój” o treści:

„(...) w dacie zawarcia umowy powstał błąd drukarski, przez co data zawarcia umowy była nieczytelna- rzeczywistą datą zawarcia ww. umowy był dzień 28 listopada 2016 r. Jednocześnie w ślad za błędną datą ww. umowy, również w aneksie z dnia 9 stycznia 2017 r. wskazano błędną datę ww. umowy, jako zawartej w dniu 28 grudnia 2016 r. – w rzeczywistości aneks dotyczył umowy z dnia 28 listopada 2016 r.”

Organ kontrolny przyjął ww. wyjaśnienia jako wystarczające. Jednakże wskazać należy, iż ww. kwestia winna być wyjaśniona nie na etapie postępowania kontrolnego, tylko przed podpisaniem umowy pomiędzy starostwem a organizacją pozarządową.

[dowód: akta kontroli str. 479]

Ponadto, odnośnie umów zawartych ze Stowarzyszeniem Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój”, należy wskazać, iż zgodnie z przepisem art. 11 ust. 7 Ustawy organizacja pozarządowa zapewnia udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie umowy zawartej z powiatem, do której stosuje się odpowiednio przepisy art. 6 ust. 2 pkt 1, 3-6 Ustawy, które mówią o: wskazaniu miejsca i czasu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej; określeniu sposobu korzystania z lokalu, w którym będzie usytuowany punkt nieodpłatnej pomocy prawnej; wskazaniu niezbędnych urządzeń technicznych, w tym zapewniających dostęp do bazy aktów prawnych umożliwiające udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej; zasadach zapewniania dostępu do bazy aktów prawnych umożliwiającego udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz o zasadach zapewniania zastępstwa. W wyniku kontroli stwierdzono, że umowy zawarte przez Powiat Lubański ze Stowarzyszeniem Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój” zawierają wszystkie ww. elementy.

[dowód: akta kontroli str. 305-332]

Ponadto w toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Lubaniu²² zawarto informacje wymagane przepisami art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 1 i 2 Ustawy oraz § 4 zdanie pierwsze Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 r. (t.j. z 2018 r. Dz. U. poz. 318) w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej, zwanego dalej Rozporządzeniem, co należy ocenić pozytywnie.

[dowód: akta kontroli str. 333 - 345]

II. Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej.

W 2018 r. mieszkańcy Powiatu Lubańskiego mogą otrzymywać darmowe porady prawne w nw. punktach nieodpłatnej pomocy prawnej.

²¹ Pismo z dnia 22 maja 2018 r. od Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój” w sprawie złożenia wyjaśnień.

²² <http://bip.powiatluban.pl/Article/get/id,24722.html>

1) Pierwszy punkt nieodpłatnej pomocy prawnej jest prowadzony przez Powiat Lubański, położony jest w lokalizacji: Starostwo Powiatowe Lubań 59-800, ul. Mickiewicza 2 (I piętro, pok. nr 33.)

Pomoc prawna udzielana przez radcę prawnego i adwokata:

Poniedziałek - piątek od godziny 9:00 do 13:00;

2) Drugi punkt nieodpłatnej pomocy prawnej jest prowadzony przez organizację pozarządową, Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój”, położony jest w lokalizacji: Urząd Miasta Świeradów-Zdrój 59-850, ul. 11-go Listopada 35 (II piętro, pok. nr 15.)

Pomoc prawna udzielana przez radcę prawnego i adwokata:

Poniedziałek, wtorek, środa, czwartek od godziny 8:00 do 12:30

Natomiast w piątki punkt funkcjonuje w godzinach od 8:00 do 12:00

Należy wskazać, iż zgodnie z art. 8 ust. 3 Ustawy nieodpłatna pomoc prawna jest udzielana w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu przez co najmniej 4 godziny dziennie. Należy stwierdzić, iż harmonogram punktów prowadzonych w Powiecie Lubańskim jest zgodny z zacytowanym przepisem.

W toku czynności kontrolnych dokonano oględzin lokalu w Starostwie Powiatowym Lubaniu 59-800, ul. Mickiewicza 2 (I piętro, pok. nr 33.)²³. W dniu 15 maja 2018 r. zwrócono się do Burmistrza Miasta Świeradów-Zdrój Pana Rolanda Marciniaka o wskazanie czy lokal, w którym świadczona jest nieodpłatna pomoc prawna w punkcie usytuowanym w Urzędzie Miasta Świeradów-Zdrój 59-850, ul. 11-go Listopada 35 (II piętro, pok. nr 15.) spełnia wymagania z § 5 Rozporządzenia.

[dowód: akta kontroli str. 18 - 21]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż lokale, w których funkcjonują punkty nieodpłatnej pomocy położone w Lubaniu i Świeradowie Zdroju zostały opatrzone odpowiednim oznakowaniem na zewnątrz budynku.

Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono, iż lokale położone w Lubaniu i Świeradowie Zdroju spełniają wszystkie wymogi, określone w § 5 ust. 1 pkt 1 , ust. 3 , 4 i 5 Rozporządzenia.

[dowód: akta kontroli str. 15 - 26]

Na terenie Powiatu Lubańskiego nieodpłatnej pomocy prawnej udzielono w 2016 r. w wymiarze 639 porad, natomiast w 2017 r. również 639 porad.

Ustalono, iż prawidłowo realizowany jest obowiązek przechowywania oświadczenie o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 6 i ust. 3 i 4 Ustawy. Oświadczenia były przechowywane w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osobom trzecim (w zamykanych szafach).

Starosta Lubański jako administrator danych osobowych zawartych w oświadczeniach wydał pracownikom Starostwa Powiatowego w Lubaniu stosowne upoważnienie do

---

²³ Protokół z oględzin lokalu z dn. 15 maja 2018 r. Lubań.

przetwarzania danych osobowych, w trybie ówczesnie obowiązującej ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych²⁴.

[dowód: akta kontroli str. 58- 60]

W toku czynności kontrolnych dokonano weryfikacji poprawności sposobu dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej, w wyniku której stwierdzono, iż zdarzały się przypadki, w których nieodpłatna pomoc prawna została udzielona osobom, które wykazały uprawnienie do jej uzyskania poprzez przedłożenie oryginału decyzji albo odpisu decyzji o przyznaniu świadczenia z pomocy społecznej lub zaświadczenia o udzieleniu świadczenia, o którym mowa w art. 106 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2018 r. poz. 700) w związku z art. 4 ust. 2 pkt 1 Ustawy, bez pobrania od nich oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 3 Ustawy.

Poniżej przedstawiono zestawienie określające nieprawidłowości wypełniania kart oraz braki w składaniu oświadczeń w kartach nieodpłatnej pomocy prawnej w okresie od stycznia do czerwca 2016 r. oraz od lipca do grudnia 2017 r.

a) Na pierwszej stronie karty nieodpłatnej pomocy prawnej w pkt. 1 tyt. „Forma udokumentowania uprawnienia do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej, złożonej za miesiąc grudzień 2017 r. z dnia 15 grudnia 2017 r. wypełnionej w miejscowości Lubań, podpisanej przez adwokata Pana J. R., oznaczono dwie odpowiedzi, podczas gdy powinno zaznaczyć się tylko jedną właściwą odpowiedź. W związku z powyższym ww. karta wymagała złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 4 ust. 3 Ustawy.

b) Karta nieodpłatnej pomocy prawnej, wypełniona w punkcie prowadzonym przez organizację pozarządową, w Świeradowie Zdroju z dnia 24 sierpnia 2017 r., sporządzona przez radcę prawnego Pana M.K. wymagała złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 4 ust. 3 Ustawy. W dokumentacji przedstawionej kontrolerom brakowało oświadczenia złożonego w miesiącu sierpniu 2017 r.

c) Dwie karty nieodpłatnej pomocy prawnej wypełnione w punkcie prowadzonym przez organizację pozarządową, w Świeradowie Zdroju tj. w dniu 4 września 2017 r. sporządzona przez adwokata Pana P. H. i 13 września 2017 r. sporządzona przez radcę prawnego Pana M.K. wymagały złożenia oświadczeń. W dokumentacji przedstawionej kontrolerom znajdowało się tylko jedno oświadczenie osoby uprawnionej, o którym mowa w art. 4 ust. 3 Ustawy.

d) Na pierwszej stronie karty nieodpłatnej pomocy prawnej z dnia 16 marca 2016 r. w pkt. 7 tyt. „płeć osoby korzystającej z nieodpłatnej pomocy prawnej” oraz karty z dnia 23 marca 2016 r. w pkt. 6 tyt. „wiek osoby korzystającej z nieodpłatnej pomocy prawnej” wypełnionych w miejscowości Lubań, podpisanych przez radcę prawnego Pana S. B. oznaczono dwie odpowiedzi, podczas gdy powinno zaznaczyć się tylko jedną właściwą odpowiedź.

e) Na pierwszych stronach kart nieodpłatnej pomocy prawnej w pkt. 1 tyt. „Forma udokumentowania uprawnienia do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej, z dnia 4, 20 i 21 stycznia 2016 r., kart z dnia 1, 15 i 29 lutego 2016 r. oraz 4 i 11 kwietnia 2016 r. wypełnionych w miejscowości Lubań, podpisanych przez adwokata Pana J. R., oznaczono dwie odpowiedzi, podczas gdy powinno zaznaczyć się tylko jedną właściwą odpowiedź. Ponadto w karcie z dnia 20 stycznia 2016 r. sporządzoną w Lubaniu przez adwokata Pana J. R. w pkt 5 tyt. „ Dane zbiorcze dotyczące osoby uprawnionej, udostępniane za jej zgodą”, oznaczono tyt. „nie wyraża zgody na udostępnianie dotyczących jej danych zbiorczych”, a dane zostały udostępnione.

f) Złożone oświadczenia, o którym mowa w art. 4 ust. 4 Ustawy z miesiąca luty 2016 r. Pana J.B. oraz Pani M. K. nie zawierały daty przy podpisie. Ponadto oświadczenie Pani B. O. z dnia 23 lutego 2016 r., o którym mowa w art. 4 ust. 3 Ustawy nie zawierało adresu zamieszkania.

---

²⁴ Upoważnienia imienne z dn. 1 stycznia 2016 r. do przetwarzania danych osobowych wydane przez Starostę Lubańskiego.

g) Karta nieodpłatnej pomocy prawnej wypełniona w Lubaniu, w punkcie prowadzonym przez Powiat Lubański z dnia 10 maja 2016 r. sporządzona przez adwokata Pana M. I., wymagała złożenia oświadczenia o którym mowa w art. 4 ust. 3 Ustawy. W dokumentacji przedstawionej kontrolerom brakowało oświadczenia złożonego w miesiącu maj 2016 r.

h) Oświadczenia z dnia 13, 16 i 27 czerwca 2016 r. Pani H. B., Pani W. S. oraz Pana J. M. nie zawierały oznaczenia formy udokumentowania uprawnienia do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej. Ponadto oświadczenie z dnia 16 czerwca 2016 r. nie zawierało czytelnego podpisu.

[dowód: akta kontroli str. 346 - 452]

Należy ocenić pozytywnie działania podejmowane przez Powiat, mające na celu zapewnienie poprawności dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej. Ponadto, na uwagę zasługuje fakt, iż całość przedmiotowej dokumentacji jest należycie posegregowana i przechowywana w zamykanych szafach. Niemniej jednak, należy wskazać, że w myśl przepisów art. 4 ust. 1 pkt 1, ust. 2 pkt 1 i ust. 3 Ustawy nieodpłatna pomoc prawna nie powinna zostać udzielona osobom, które nie złożą ww. oświadczeń.

Należy stwierdzić, że odmowa złożenia oświadczenia jest równoznaczna z rezygnacją ze skorzystania z uprawnienia do otrzymania nieodpłatnej pomocy prawnej.

Załącznik nr 1 Rozporządzenia określa wzór karty nieodpłatnej pomocy prawnej. Na pierwszej stronie karty nieodpłatnej pomocy prawnej w pkt. 1 tyt. „Forma udokumentowania uprawnienia do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej” winno odznaczać tylko jedną właściwą odpowiedź, co sugeruje sam wzór w przypisie nr 2 wzoru karty nieodpłatnej pomocy prawnej. Zgodnie z § 7 ust. 2 „W karcie nieodpłatnej pomocy prawnej zamieszcza się dane dotyczące: 1) formy udokumentowania uprawnienia do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej, 2) dziedziny prawa, z której udzielono nieodpłatnej pomocy prawnej, 3) formy udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej, 4) czasu poświęconego na udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej. Ponadto § 7 ust. 3 i 4 określają, że „Osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej może zawrzeć w karcie nieodpłatnej pomocy prawnej, za zgodą osoby uprawnionej, dane zbiorcze dotyczące osoby uprawnionej. Odmowa udzielenia tych danych nie stanowi podstawy odmowy udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej...”. Dane zbiorcze, o których mowa w ust. 3, dotyczą: 1) wieku, 2) płci, 3) wykształcenia, 4) średniego miesięcznego dochodu, 5) liczby członków gospodarstwa domowego, 6) miejsca zamieszkania, 7) posiadania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności”. Kontrolerzy wystosowali do Sekretarza Powiatu żądanie udzielenia wyjaśnień w kwestiach dotyczących poprawności wypełniania oraz terminowości składania kart i oświadczeń dotyczących nieodpłatnej pomocy prawnej. Starosta Lubański przesłał do tut. Organu pisemne odpowiedzi radców prawnych i adwokatów zawierające ustosunkowanie się ich do nieprawidłowości ww. przedmiocie, oraz oświadczył, że:

„W ramach bieżącej kontroli zwracano ww. osobom²⁵ uwagę co do prawidłowości wypełniania kart i oświadczeń.”

[dowód: akta kontroli str. 457]

Należy zaznaczyć, iż przyczyny powstania ww. nieprawidłowości w sposobie dokumentowania faktu udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej leżały nie po stronie Starostwa, lecz wyłącznie po stronie osób świadczących bezpłatną pomoc prawną.

---

²⁵ Radcowie prawni i adwokaci świadczący nieodpłatną pomoc prawną na terenie Powiatu Lubańskiego.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu dalszego usprawnienia realizacji kontrolowanego zadania należy:

1. Zwrócić szczególną uwagę, aby elementy i terminy w zawartych porozumieniach, pomiędzy Powiatem a Okręgową Radą Adwokacką i Okręgową Izbą Radców Prawnych, były przestrzegane.
2. Przeprowadzać konkursy zgodnie z wymogami ustawowymi, w szczególności odrzucać na etapie weryfikacji formalnej oferty organizacji pozarządowych, które nie posiadają udokumentowanego zapisu celu statutowego organizacji opiewających na działalność w zakresie pomocy prawnej, zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt u. d. p. p.w.
3. W dalszym ciągu, na bieżąco, monitorować poprawność sporządzenia kart nieodpłatnej pomocy prawnej i oświadczeń przedkładanych wraz z nimi, jak również terminowość ich przekazywania przez odpowiedzialne osoby oraz w razie stwierdzenia jakichkolwiek uchybień podejmować stosowne działania.

Proszę o poinformowanie o sposobie wykonania powyższych zaleceń, albo o przyczynach ich niewykonania, w terminie do 29 czerwca 2018 r. (art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej).

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Paweł Hreniak